

"ALDRIG NÅNSIN KAN JAG VARA FÄRDIG"
En kvalitativ intervjustudie om tröst i mötet
med personer med demenssjukdom

Magisteruppsats, 15hp Avancerad nivå
Specialtjänstutbildningsprogrammet i vårdning demensvård
Sophiahemmet Högskola, Stockholm, 2016

christel.berg@hv.se

Christel Åberg - Högskolan Väst

PLANERING

- Varför?
- Hur?
- Vad kom jag fram till?
- Vad tänker jag kring detta?
- Avslut med möjlighet till frågor

Christel Åberg

VARFÖR?

Christel Åberg

VAD ÄR DET VI GÖR?

- Anton är ledsen – han visar det genom att bli arg
- Elsa känner sig vilsen – hon visar det genom att bli ledsen och gråta
- Gunnar känner sig ensam – han visar det genom att ropa
- Anna förstår inte vad som sker – hon visar det genom att protestera och slåss när vi skall hjälpa med ADL

Dessa personer *LIDER - VI TRÖSTAR*

Christel Åberg

HUR?

Sökte i litteraturen vad som skrivits om:

- Tröst och lidande
- Tröst i relation till personer med demenssjukdom
- Förutsättningar för tröst

Christel Åberg

VAD ÄR TRÖST?

- Multidimensionellt
- En självklarhet i mötet med en lidande människa
- Kräver mod och erfarenhet
- Mottaglighet både från den person som ger tröst och den som tar emot
- Närvaro och gemenskap
- Leder till lindring, rofylldhet och lugn för den som tröstas
- Svår uppgift
- Räcker inte med en *vilja* att lindra ett lidande, krävs hårt arbete, livserfarenhet, mod, kärlek för att lyckas
- Kan vara stödjande – vara undvikande
- Genom att visa empati och sympati, vara närvarande, lyssna, samtala, sitta tyst bredvid patienten gavs tröst
- Trösten kan hjälpa patienten att nå en acceptans i situationen där denne är i behov av andra

Christel Åberg

TRÖST I MÖTET MED PERSONER MED DEMENSSJUKDOM

Den vårdande trösten

Kärnan i omvårdnaden av en person med långt framskriden demenssjukdom

Tröst för en person med demenssjukdom - stöd från personal/andra

Metoder

Christel Åberg

TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

- Personcentrerad vård
- Palliativ vårdfilosofi

Christel Åberg

PERSONCENTRERAD VÅRD

Se *personen* före dess diagnos
Personens upplevelse av situationen

Komponenter i personcentrerad vård:

- Patientens berättelse
- En förtroendefull relation
- Överenskommelse

Christel Åberg

PALLIATIV VÅRDFILOSOFI

Fyra dimensioner:

- fysiska
- psykiska
- sociala
- existentiella

Fyra hörnstenar:

- symtomkontroll
- teamarbete
- anhörigstöd
- kommunikation och relation

Christel Åberg

Syftet var att belysa tröst i mötet med personer med demenssjukdom

Christel Åberg

HUR?

- Begreppsanalys
- Intervjuer

Frågorna var:

- Vad innebär Tröst för dig?
- Beskriv en situation där du upplevde att en person med demenssjukdom tröstats
- Beskriv en situation där du upplevde att en person med demenssjukdom inte tröstats

Christel Åberg

VAD KOM JAG FRAM TILL?

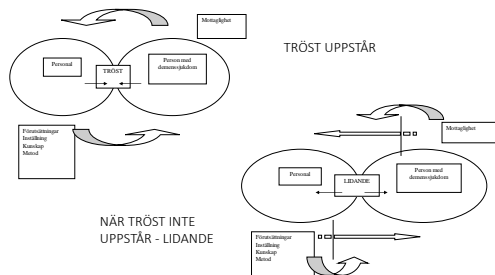

- Tröst är komplext
- Tolkas olika från person till person

I mötet med personen med demenssjukdom:

- Gränsland mellan motpolar lidande och tröst
- Förutsättningar avgörande för resultat (inställning, kunskap, metod)
- Kräver mod och vilja
- Utrymme att närvara, både i kropp och tanke
- Anpassning att styra situationen
- Kontinuerligt behov – måste återupprepas
- Nå förtroende, ett samspel utifrån förutsättningar

Christel Åberg

Christel Åberg - Högskolan Väst

VAD TÄNKER JAG KRING DETTA ?

Vad tröst är:

- Vi ser olika på vad tröst är
- Vi ser olika på om tröst är en del i vårdandet
- Vi tänker inte alla på att det är tröst vi ger

Tröst i mötet med personer med demenssjukdom:

- Ställer högre krav på personalen
- Ansvar enligt lagar för den legitimerade personalen
- Inte självklart att man som personal vet vad rollen innebär

Christel Åberg

VAD TÄNKER JAG KRING DETTA ?

Hur tröst ges:

- Kräver tid, närvaro : leg personal är ofta längre bort från patienterna än de vill vara
- Personcentrerat förhållningssätt väckte nyfikenhet och vilja att nå fram
- Kontinuerligt behov på grund av sjukdom
- Förstå sjukdomens uttryck : behovet stillas i *nuet*

Upplevelse av att ge tröst

- Svårt
- Väcker egna känslor
- Mina erfarenheter speglar mitt sätt att trösta

Viktigt att reflektera över då vi skall arbeta personcentrerat, det vill säga individanpassat

Christel Åberg

"Aldrig nånsin kan jag vara färdig":
en kvalitativ intervjustudie om tröst i mötet med personer med
demenssjukdom

Christel Åberg

Sophiahemmet Högskola, 2016
Självständigt arbete på avancerad nivå (magisterexamen)

Tack för att ni lyssnat!

Christel Åberg
Universitetsadjunkt Högskolan Väst
christel.berg@hv.se

Christel Åberg - Högskolan Väst
